

Na temelju članka 17. stavak 2. i članka 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, u suradnji s nadležnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 4. sjednici održanoj 21. ožujka 2012. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O TRŽIŠNIM STANDARDIMA ZA KONZERVIRANU SARDINU I KAKVOĆI KONZERVIRANE SARDINE I PROIZVODE TIP A SARDINE

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet)

Pravilnikom o tržišnim standardima za konzerviranu sardinu (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuju se zahtjevi kakvoće koje u proizvodnji i stavljanju na tržište moraju ispunjavati proizvodi od sardine i proizvodi tipa proizvoda od sardine.

Članak 2.

(Pojmovi)

U smislu ovoga Pravilnika, pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

- a) Proizvodi od sardine su proizvodi od ribe vrste *Sardina pilchardus*;
- b) Proizvodi tipa proizvoda od sardine su proizvodi koji se označavaju i stavljanju na tržište na isti način kao i proizvodi od sardine, a proizvode se od sljedećih vrsta ribe:
 - 1) *Sardinops melanosticus*, *S. neopilchardus*, *S. ocellatus*, *S. sagax*, *S. caeryleus*;
 - 2) *Srdelella aurita*, *S. brasiliensis*, *S. maderensis*, *S. longiceps*, *S. gibbosa*;
 - 3) *Clupea harengus*;
 - 4) *Sprattus sprattus*;
 - 5) *Hyperlophus vittatus*;
 - 6) *Nematalosa vlaminghi*;
 - 7) *Etrumeus teres*;
 - 8) *Ethmidium maculatum*;
 - 9) *Engraulis anchoita*, *E. mordax*, *E. ringens*,
 - 10) *Opisthonema oglinum*;
 - 11) *Strangomera bentincki*.

Članak 3.

(Označavanje)

Na označavanje proizvoda iz članka 2. ovoga Pravilnika primjenjuju se odredbe Pravilnika o općem deklariranju ili označavanju upakirane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 87/08), te odredbe ovoga Pravilnika koje se odnose na označavanje.

DIO DRUGI - POSEBNE ODREDBE

Članak 4.

(Proizvodi od sardine)

Na tržište se smiju stavljaniti samo proizvodi od sardine koji odgovaraju odredbama članka 9. ovoga Pravilnika i koji su:

- a) određeni unutar tarifnih brojeva 1604 13 11 00, 1604 13 19 00, 16 13 90 00 i 1604 20 50 00 prema važećoj Carinskoj tarifi Bosne i Hercegovine;
- b) proizvedeni isključivo od ribe vrste *Sardina pilchardus Walbaum*;
- c) pakirani u hermetički zatvorenu ambalažu u odgovarajućem sredstvu za preljev;
- d) sterilizirani na odgovarajući način.

Članak 5.

(Stavljanje na tržište)

Sardine se na tržište stavljanju tako da su im na odgovarajući način uklonjeni glava, škrge, rep i unutarnji organi, osim jajašaca, riblje mliječi i bubrega, a ovisno o zahtjevima tržišta - kralježnica i koža.

Članak 6.

(Oblik ponude)

- (1) Konzervirane sardine mogu se stavljaniti na tržište u bilo kojem od sljedećih oblika ponude:
 - a) sardina: osnovni proizvod, riba kojoj su na odgovarajući način uklonjeni glava, škrge, unutarnji organi i rep. Glava mora biti uklonjena okomitim rezom na kralježnicu u visini škrge;
 - b) sardina bez kosti: kao proizvod iz točke a) ovoga stavka kojemu je uklonjena kralježnica;
 - c) sardina bez kože ili kosti: kao proizvod iz točke a) ovoga stavka kojemu su uklonjene kralježnica i koža;
 - d) fileti sardine: dijelovi mesa dobiveni rezom paralelnim uz kralježnicu uzduž cijele duljine ribe ili jednog njezinog dijela, nakon uklanjanja kralježnice, repa i ruba potbušnice. Fileti mogu biti s ili bez kože;
 - e) dio trupa sardine: dijelovi srdele koji priliježu uz glavu, duljine najmanje 3 cm, koji se dobivaju od proizvoda iz točke a) ovoga stavka poprečnim rezovima duž kralježnice.
- (2) Proizvodi od sardine stavljanju se na tržište obrađeni i na drugi način, pod uvjetom da se jasno razlikuje od onih navedenih u stavku (1) ovoga članka.

Članak 7.

(Sredstvo za preljev)

- (1) Sredstva za preljev koja se koriste s ili bez dodatka drugih sastojaka su:
 - a) maslinovo ulje;
 - b) druga rafinirana biljna ulja, uključujući ulje komine masline, koja se koriste pojedinačno ili u mješavini;
 - c) umak od rajčice;
 - d) prirodni sok (tekućina izlučena iz riba tijekom toplinske obrade), otopina soli ili voda;
 - e) marinada, s ili bez vina;
 - f) bilo koji drugi preljev, pod uvjetom da je jasno naznačena razlika od sredstava za preljeva navedenih pod toč. od a) do e) ovoga stavka.
- (2) Preljevi iz stavka (1) točke a) ovoga članka ne smiju se miješati s drugim uljima.
- (3) Preljevi iz stavka (1) toč. od b) do f) ovoga članka smiju se miješati.

Članak 8.

(Ispunjavanje zahtjeva)

- (1) Nakon sterilizacije proizvodi moraju ispunjavati sljedeće minimalne zahtjeve:
 - a) Proizvodi opisani u članku 6. stavku (1) ovoga Pravilnika:
 - 1) moraju biti ujednačene veličine i pravilno raspoređeni u konzervi;

- 2) moraju se lako odvajati jedni od drugih;
 - 3) ne smiju imati većih prijeloma u trbušnoj stijenci;
 - 4) ne smiju imati većih prijeloma ili rezova u mesu;
 - 5) ne smiju imati tkivo žute boje, uz iznimku manjih tragova te boje;
 - 6) moraju imati meso specifične čvrstoće, koje ne smije biti previše vlaknasto, mekano ili spužvasto;
 - 7) moraju imati meso svijetle ili ružičaste boje, bez crvene boje oko kralježnice, uz iznimku manjih tragova te boje.
- b) Boja i konzistencija preljeva mora odgovarati njegovom opisu i korištenim sastojcima. U slučaju kada se kao preljev koristi ulje, ono ne smije sadržavati kapljice vode u količini većoj od 8% neto mase.
 - c) Okus i miris proizvoda moraju biti svojstveni vrsti *Sardina pilchardus Walbaum* i korištenom preljevu, bez gorkog okusa, bez pojave oksidacije ili užeglosti.
 - d) Proizvod mora biti bez ikakvih stranih tijela.
 - e) U slučaju proizvoda s kostima, kralježnica se mora lako odvajati od mesa i mora biti krhka.
 - f) Proizvodi bez kože i bez kosti ne smiju sadržavati njihove značajnije ostatke.
- (2) Konzerva ne smije biti deformirana niti imati vanjske znakove oksidacije koji bi mogli utjecati na dobru tržišnu ponudu.

Članak 9.

(Označavanje)

- (1) Ne dovodeći u pitanje odredbe Pravilnika o općem deklariranju ili označavanju upakirane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 87/08), naziv proizvoda mora odgovarati omjeru između količine sardine u ambalaži nakon sterilizacije i neto količine izražene u gramima.
- (2) U slučaju iz članka 6. stavka (1) ovoga Pravilnika, omjer iz stavka (1) ovoga članka mora biti najmanje:
 - a) 70% pri korištenju sredstva za preljev iz članka 7. stavka (1) toč. a), b), d) i e) ovoga Pravilnika;
 - b) 65% pri korištenju sredstva za preljev iz članka 7. stavka (1) točke c) ovoga Pravilnika;
 - c) 50% pri korištenju sredstva za preljev iz članka 7. stavka (1) točke f) ovoga Pravilnika.
- (3) Kada su uvjeti iz stavka (2) ovoga članka ispunjeni, naziv mora biti dopunjen podatkom o postupku obrade sardine sukladno članku 6. ovoga Pravilnika i podatkom o korištenom sredstvu za preljev.
- (4) U slučaju proizvoda u ulju, podatak o preljevu označava se na sljedeći način:
 - a) "u maslinovom ulju", kada se koristi maslinovo ulje ili
 - b) "u biljnom ulju", kada se koriste druga rafinirana biljna ulja, uključujući ulje komine masline, ili njihove mješavine ili
 - c) "u.....ulju", uz navođenje vrste ulja.
- (5) U slučaju iz članka 6. stavka (2) ovoga Pravilnika, omjer iz stavka (1) ovoga članka mora biti najmanje 35%.
- (6) U slučaju ostalih proizvoda od sardine, osim onih navedenih u stavku (2) ovoga članka, naziv proizvoda je opisni. Iznimno od članka 4. točke b) ovoga Pravilnika, u slučaju iz članka 6. stavak (2) ovoga Pravilnika, ostali proizvodi od sardine u kojima se rabi homogenizirano meso sardine, a kod kojeg je mišićna struktura razgrađena, smiju sadržavati i druge vrste ribe koje su prošle isti

- postupak proizvodnje, pod uvjetom da je udio srdele najmanje 25%.
- (7) Nazivi definirani sukladno odredbama ovoga članka smiju se rabiti za proizvode iz članka 4. ovoga Pravilnika.

Članak 10.

(Stavljanje na tržište)

- (1) Ne dovodeći u pitanje odredbe Pravilnika o općem deklariranju ili označavanju upakirane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 87/08), proizvodi tipa proizvoda od sardine mogu se stavljati na tržište pod nazivom koji uključuje riječ "sardine" dopunjenim znanstvenim nazivom roda i vrste ribe te zemljopisnim područjem na kojem je riba ulovljena.
- (2) Naziv iz stavka (1) ovoga članka mora biti jasno i razgovijetno označen na ambalaži proizvoda.
- (3) Znanstveno ime u svim slučajevima uključuje latinski naziv roda i vrste.
- (4) Zemljopisno područje označava se jednim od naziva iz Aneksa koji je sastavni dio ovoga Pravilnika, uzimajući u obzir odgovarajuću identifikaciju područja iz Aneksa ovoga Pravilnika.
- (5) Pod jednim nazivom hrane može se stavljati na tržište samo jedna vrsta ribe.

DIO TREĆI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 11.

(Službena kontrola i inspekcijски nadzor)

Službena kontrola i inspekcijски nadzor provodit će se sukladno važećim zakonskim propisima.

Članak 12.

(Prestanak važenja)

- (1) Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaju važiti odredbe Pravilnika o kvalitetu riba, rakova, školjkaša, morskih ježeva, žaba, kornjača, puževa i njihovih proizvoda ("Službeni list SFRJ", broj 65/79 i "Službeni list RBiH", broj 2/92) u dijelu koji se odnosi na proizvode od sardine.
- (2) Proizvodi proizvedeni i označeni prema odredbama Pravilnika iz stavka (1) ovoga članka koji se odnose na proizvode od sardine, mogu se stavljati na tržište najkasnije 12 mjeseci nakon stupanja na snagu ovoga Pravilnika i nalaziti se na tržištu do isteka roka trajanja.

Članak 13.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 129/12
21. ožujka 2012. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Vjekoslav Bevanda, v. r.

ANEKS

NAZIVI I IDENTIFIKACIJA ZEMLJOPISNIH PODRUČJA

Naziv zemljopisnog područja iz članka 10. stavka (1)	Identifikacija područja ¹
Sjeverozapadni Atlantik	Područje FAO 21
Sjeveroistočni Atlantik ²	Područje FAO 27
Baltičko more	Područje FAO 27.III d
Zapadni srednji Atlantik	Područje FAO 31
Istočni srednji Atlantik	Područje FAO 34

¹ Godišnjak FAO. Statistički podaci o ribolovu. Ulov. Vol. 86/1. 2000.

² Isključujući Baltičko more.

Jugozapadni Atlantik	Područje FAO 41
Jugoistočni Atlantik	Područje FAO 47
Sredozemno more	Područja FAO 31.1, 37.2 i 37.3
Crno more	Područje FAO 37.4
Indijski ocean	Područja FAO 51 i 57
Tihi ocean	Područja FAO 61, 67, 71, 77, 81, 87
Antarktika	Područja FAO 48, 58 i 88
Arktičko more	Područje FAO 18
